

ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ АГРАРЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Ветеринария факультеті

Ветеринариялық-санитариялық сараптау және гигиена кафедрасы

Тақырыбы: «Ірі қара мал безнойтиозының ет сапасына әсері, ұша мен органдарын ветеринариялық-санитариялық бағалау»

5В120200 – Ветеринариялық-санитария

Жетекшісі: в.ғ.к. профессор А.Ә.Жұмагелдиев

Орындаған: Сайпутуллаева Мукарым Минамжановна

Алматы 2018

Мақсаты: Безнойтиозға шалдыққан ірі қара мал етін ветеринариялық-санитариялық сараптау.

Міндеттері:

- Сатуға әкелінген ірі қара мал ұшалары арасында ірі қара мал безнойтиозымен зарарланған ұшаларды анықтау;
- Ірі қара мал безнойтиозымен ауырған мал етін сезімдік, биохимиялық зерттеулер арқылы тексеру;
- Ірі қара мал безнойтиозымен ауырған мал етіне физикалық және химиялық зерттеулер жүргізу.
- Ірі қара мал безнойтиозымен зарарланған мал ұшасын және ішкі мүшелерін малдәрігерлік санитариялық сараптау.

1-кесте Ірі қара малдың басы мен ішкі мүшелерін сезімдік тексеру, n=8

	Ірі қара мал	Безнойтиозбен зақымдалған мал
БАС	жарақаттар, қанталаулар жоқ.	Механикалық зақымдалу болмаған.
ауыз қуысы	күлдіреуіктер, ойық жаралар жоқ, пышақпен қырғанда, қызыл иек, төменгі және жоғарғы еріндер патологиялық өзгерістер жоқ.	афта, жарақат жоқ, тіл-пышақпен қырғанда, қызыл иек, төменгі және жоғарғы еріндер патологиялық өзгерістер жоқ.
шайнау бұлшық еті	сыртқы жағынан екі рет, ішінен бір рет тілінді, цистицеркоз жоқ.	кітапша тәрізді тілінді, цистицеркоз жоқ.
лимфа түйіндері	домбығу, қанталау, іріңдеу жоқ. Тілік бетінде патологиялық өзгеріс жоқ.	ісіну, қанталау, гипостаз жоқ. Суреті сақталған.
ЖҮРЕК	конус тәріздес. Қабы ақшыл түсті, миокард ашық қоңыр. Үлпершек пен эпикард қалыпты жағдайдан ауытқымаған.	Жүрек төртке бөлінген, миокардта цистицеркоз жоқ. Қарыншалар мен жүрекшелерде қан ұйындысы қалған.
ӨКПЕ	ұлғаймаған, бозғылт түсті, қалыпты жағдайдан ауытқымаған	бұдырмақтары тығыз орналасқан, сыртынан фиброзды ұлпамен қоршалған.
лимфа түйіндері	өзгеріссіз, табиғи түсі сақталған	Көкірек қуысының ортаңғы және оң жақ бронхтық – қабынбаған, ісінбеген
БАУЫР	ісінбеген, бір шеті қырлы. Өт қапшығы алынған.	доғал, шеткі қырлары сақталған. Өт жолдарында гельминттер жоқ.

2-кесте Безноитиозбен зақымдалған ірі қара мал ұшаларының қансыздану дәрежесі, n=8

Көрсеткіштер	Микроскоптау арқылы анықтау	Қансыздандыру дәрежесі
Таза ұшалар	Шажырқайдағы жіңішке қан тамырларында қан толығымен шыққан	Жақсы
Безноитиоз ауруымен ауырған мал ұшалары	Шажырқайдағы жіңішке қан тамырлары аздап қанталаған	Қанағаттанарлық

3-кесте. Бактериоскопиялық зерттеу нәтижелері, n=8

Мал ұшалары	Бактероскопия	
	Беткі қабаты	Тереңі
1	4	-
2	6	-
3	8	1
4	10	2
5	8	3
6	5	-
7	7	-
8	6	-
Орташа	6,75±0,2	2±0,2

4-кесте. Ірі қара мал етінің балаусалығын анықтау нәтижелері, n=8

Мал ұшалары	Қайнату сынамаcы	pH–қышқылды сілтілік ортасы	ААА
1	+	5,8	0,99
2	+	5,9	1,05
3	-	5,8	1,07
4	-	6,2	1,08
5	-	6,0	1,11
6	+	6,1	1,15
7	-	6,0	1,21
8	-	6,2	1,19
Орташа		5,9±0,3	1,10±0,3

5-кесте Етті зертханалық зерттеу нәтижелері

Мал ұшалары	Пероксидаза реакциясы	$CuSO_4$	Формалинмен реакция
1	+	мөлдір	+
2	+	үлпершек	+
3	-	мөлдір	-
4	-	үлпершек	-
5	-	үлпершек	-
6	+	мөлдір	+
7	-	үлпершек	-
8	-	үлпершек	-

ҚОРЫТЫНДЫ

• ҚОРЫТЫНДЫЛАР

- 1 Алматы облысы, Қарасай ауданы, «Алтын-Орда» әмбебап сауда орталығы, ішкі сауда объектісінің ветеринариялық санитариялық сараптау зертханасында сарапталған безнойтиозбен зақымдалған 5 ұша және салыстырмалы түрде алынған ауырмаған ірі қара мал 3 ұшалары мен ішкі мүшелерінің қансыздану дәрежесі қанағаттанарлық, еті балауса етке сәйкес.
- 2. Безнойтиозбен зақымдалған және ауырмаған ірі қара мал ұшаларының қайнату сынамасында сорпасы хош иісті, бактериоскопиялық реакция нәтижесі 5-7,8 микроб кездесті, рН 5,8-6,2.
- 3. Безнойтиозбен зақымдалған және ауырмаған ірі қара мал ұшаларының пероксидаза ферменті оң нәтиже көрсетті, мыс сульфаты реакциясы теріс, амминді аммиакты азот реакциясы 0,99-1,21 аралығында болды.
- 4. Безнойтиозбен зақымдалған ірі қара мал ұшалары, мүшелері ветеринариялық санитариялық сараптау қорытындысына байланысты, ұшаның зақымдалған бөлігі алынып, ал ұшаның зақымдалмаған бөлігі шексіз сатылымға жіберілді.

ТӘЖІРИБЕЛІК ҰСЫНЫС

- Безнойтиозбен зақымдалған ірі қара мал ұшалары, мүшелері ветеринариялық санитариялық сараптау қорытындысына байланысты, ұшаның зақымдалған бөлігі кәдеге жаратылып, ал ұшаның зақымдалмаған бөлігін бактериоскопиялық зерттеу нәтижесіне байланысты шексіз сатылымға жіберілуін ұсынамын.
- 2. Безнойтиозбен зақымдалған ірі қара мал ұшасы мен мүшелері ішкі сауда объектілеріне, қоғамдық тамақтану орындарына және т.б. жылдам сатуға жіберілуі тиіс.

**Назар қойып
тыңдағандарыңызға
рахмет!**